

Stockholms kommun

Beslut för förskola

efter tillsyn i Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsområde i Stockholms kommun

Tillsyn i Stockholms kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Tillsynen har avsett huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen förskola.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att **senast den 15 september 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. (8 kap. 10 § skollagen)
- Huvudmannen tar emot anmälningar från förskolechefer om angivna kränkningar mot barn, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling. (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att huvudmannen försäkras sig om att förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.
- Se till att samtliga signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i förskolornas arbete med att ge samtliga barn med annat modersmål möjlighet att utveckla både det svenska språket och barnets modersmål. Huvudmannen behöver genom systematisk uppföljning och analys av verksamheterna försäkra sig om att arbetet med barns modersmål bedrivs i enlighet med förskolans uppdrag.

Huvudmannen behöver se till att samtliga signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen. Det behöver vara tydligt för personal, förskolechefer och huvudman i vilka lägen och på vilket sätt anmälningsplikten ska fullgöras.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Barn med annat modersmål än svenska ska ges en möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen behöver säkerställa att förskolan i enlighet med skollagen och läroplanen för förskolan medverkar till att samtliga barn med annat modersmål än svenska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Huvudmannens uppföljning och analys av verksamheten visar inte hur arbetet med att medverka till de flerspråkiga barnens språkutveckling fortskrider på förskolorna. Därmed saknar huvudmannen kännedom om hur förskolorna faktiskt arbetar med att ge samtliga barn en möjlighet att utveckla såväl det svenska språket som sitt modersmål.

I intervju med förskolecheferna framkommer att det inte finns några riktlinjer från stadsdelsnämnden eller stadsdelsförvaltningen om hur arbetet med modersmål ska följas upp på förskolorna. Detta bekräftas också i intervju med representanterna från förvaltningen. Personalen gör en identifiering av vilka barn som har annat modersmål än svenska och detta rapporteras till förvaltningen. Dock sker ingen uppföljning kring förskolans arbete med barnens språkutveckling på modersmålet. Representanterna från förvaltningen uppger vidare att stadsdelsförvaltningen har erbjudit föräldrar en placering av barn med utgångspunkt i att det finns befintlig personal på avdelningen som talar barnets modersmål, men att föräldrarna ibland hellre prioriterar en förskola nära hemmet.

Representanterna från stadsdelsnämnden uppger i intervju att stadsdelsnämnden förlitar sig på att stadsdelsförvaltningen gör uppföljningar av läroplanens målen där uppdraget ingår. De intervjuade politikerna beskriver vidare att stadsdelsnämnden har startat en avdelning för finskspråkiga barn i ett område där många finstalande barn bor.

Beslut

2016-04-27

4 (5)

Dnr 43-2015:1007

Skolinspektionen vill belysa att det är huvudmannens ansvar att se till att samtliga barn på förskolan ges möjlighet att utveckla såväl det svenska språket som sitt modersmål. Genom att följa upp arbetet på förskolorna säkerställer huvudmannen att de har kännedom om att arbetet följer de lagkrav som gäller.

Signaler om kränkande behandling anmäls inte till huvudmannen

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att se till att samtliga signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen. Utredningen visar att det finns en osäkerhet hos personalen och förskolecheferna när en signal om kränkning ska anmälas till huvudmannen.

Enligt skollagen är förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen. Förskolechefen är i sin tur skyldig att anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Det har i Skolinspektionens tillsyn framkommit att förskolecheferna inte får kännedom om alla signaler om kränkande behandling som förekommer på förskolorna eftersom all personal inte anmäler samtliga signaler till förskolecheferna. Detta innebär att förskolecheferna i sin tur inte anmäler signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Den vanliga orsaken till brister i anmälan är, enligt några ur den intervjuade personalen, att de inte känner till några rutiner för anmälan av signaler om kränkande behandling. Därmed har de hittills heller inte anmält eventuella kränkningar till förskolechefen. De personer i personalen som uppger att de känner till rutinerna anser att rutinerna inte är tydliga kring vilka situationer som ska anmälas till förskolechefen.

Personalen uppger att de i de flesta fallen kan lösa situationen genom dialog med de inblandade och vårdnadshavare. En del av personalen upplever att det är svårt att bedöma vad en kränkning är. Utredningen visar således att personalen inte är medvetna om att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att det inte ska göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls.

Skolinspektionens utredning visar dessutom att alla förskolechefer inte känner till skollagens krav på att rapportera in kränkande behandling till huvudmannen. Förskolecheferna uppger i intervju att det finns en blankett för anmälan om kränkande behandling som ska användas och skickas till områdeschefen, någon förskolechef uppger dock att blanketten inte skickas vidare utan stannar på enheten. Någon förskolechef uppger att "om barn kränker varandra kan man inte springa till förvaltningschefen hela tiden".

Beslut

2016-04-27

5 (5)

Dnr 43-2015:1007

Förvaltningschefen uppger att alla anmälningar inte kommer huvudmannen till känna och att det heller inte finns några rutiner för att rapportera signaler om kränkningar till huvudmannen. Representant för barn- och ungdomsnämnden uppger i intervju att de inte har någon bild över anmälningar som eventuellt finns i stadsdelsområdets förskolor. När anmälningarna inte kommer huvudmannen till känna innebär detta att huvudmannen inte får en överblick över anmälningar så att huvudmannen bland annat kan använda det som underlag vid resursfördelning och i sitt kvalitetsarbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

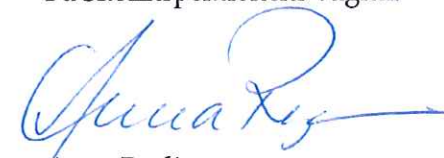
Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Verksamheten för förskola i Stockholms kommun, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Stockholms kommun, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa den konstaterade bristen.

Utveckling av utbildningen i förskolan

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd uppfyller författningarnas krav inom utveckling av utbildningen i förskolan.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Agneta Kenneberg
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde

Bilaga 1: Fakta om Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde

Stockholms kommun har delegerat ansvaret för den verksamhet som huvudmannen bedriver för förskola till stadsdelsnämnderna.

Hägersten-Liljeholmen är ett stadsdelsområde i söderort i Stockholms kommun. Stadsdelsområdet omfattar stadsdelarna Aspudden, Fruängen, Gröndal, Hägersten, Hägerstensåsen, Liljeholmen, Midsommarkransen, Mälarhöjden, Västberga, och Västertorp. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd är ansvarig nämnd för förskolan i stadsdelsområdet Hägersten-Liljeholmen. Stadsdelsområdet har cirka 83 000 invånare.

Stadsdelsförvaltningen är verkställande organ under stadsdelsnämnden och leds av en stadsdelsdirektör. Ansvaret för förskolan ligger på avdelning för förskola som leds av en avdelningschef. Inom avdelningen är förskolorna indelade i tre områden som leds av en områdeschef. Inom varje förskoleområde finns det 4-7 förskoleenheter som leds av en förskolechef med ansvar för 2-6 förskolor.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde har 65 kommunala förskolor med ca 300 barngrupper. Sammanlagt finns det drygt 5 000 barn inskrivna i de kommunala förskolorna.